

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14186/2022
21.06.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Милан Младеновић адвокат из ..., против туженог Ловачког удружења „Ниш“, које заступа Гордана Жикић, адвокат изради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1426/22 од 12.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 21.06.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1426/22 од 12.05.2022. године и пресуда Вишег суда у Нишу П 49/21 од 17.01.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 49/21 од 17.01.2022. године одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужени, повредом начела једнаких права и обавеза, неоправданим прављењем разлике и неједнаким поступањем према тужиоцу у оквиру своје делатности, доношењем Одлуке Управног одбора туженог од 29.09.2020. године одбио пружање услуге и тражио испуњење услова који се не траже од других лица или група лица, чиме је извршио дискриминацију тужиоца на основу његовог својства оштећеног и странке у парничном поступку, да се забрани туженом даље вршење дискриминације на основу одлуке од 29.09.2020. године којом је тужиоцу ускраћено право на лов и да се забрањује понављање радње дискриминације и наложи туженом да уклони последице дискриминаторског понашања и тужени обавезе да тужиоцу накнади трошкове поступка. Другим ставом изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1426/22 од 12.05.2022. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Нишу П 49/21 од 17.01.2022. године. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужилац је због погрешне примене материјалног права благовремено изјавио ревизију сходно члану

403. став 1. и став 2. тачка 1. ЗПП у вези са чланом 41. став 4. Закона о забрани дискриминације.

Тужени је доставио свој одговор на ревизију тужиоца.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 1. ЗПП, па је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био члан Ловачког удружења „Ниш“ до престанка плаћања чланства 2018. године. Када је 2020. године поднео захтев за поновни пријем у чланство Удружења, одлуком туженог од 29.09.2020. године тужиочева молба за повратак у чланство након прекида одбијена је до окончања спора или повлачења тужиоачеве тужбе. У питању је парница коју тужилац против туженог Удружења води ради накнаде материјалне штете настале на његовом возилу дана 02.01.2020. године, када је возећи на државном путу у атару села ... налетео на дивљу свињу.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су оценили да у конкретном случају нема основа за пружање правне заштите тужиоцу сходно члану 21. Устава Републике Србије, члану 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члановима 4. и 8. Закона о забрани дискриминације, јер сходно члану 45. Закона о забрани дискриминације тужилац до закључења главне расправе није доказао да је неко његово лично својство било разлог за одбијање поновног пријема у чланство Удружења.

Врховни суд је оценио да се ревизијом тужиоца основано указује на погрешну примену материјалног права.

У циљу обезбеђења једнакости права и обавеза грађана, чланом 21. Устава Републике Србије прописано је да су пред уставом и законом сви једнаки, да без дискриминације сви имају право на једнаку законску заштиту и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, на основу неког постојећег или претпостављеног личног својства. Забрана дискриминације прописана је чланом 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и чланом 4. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ број 22/09 са изменама и допунама), а чланом 8. тог закона дефинисан је појам дискриминације, као неоправданог прављења разлике на основу личних својстава појединца или групе. Дискриминација може постојати ако је код одлучивања примењен критеријум који је у основи дискриминаторски. Правила и критеријуми који подједнако важе нису дискриминишући ако за њихово увођење постоји разумно и објективно оправдање.

У конкретном случају тужилац је утврђење да је од стране туженог дискриминисан доношењем одлуке од 29.09.2020. године, тражио са образложењем да је постојање судског спора за накнаду штете, који он води против туженог, разлог за одбијање поновног пријема у чланство Удружења. Заступник туженог, саслушан у првостепеном поступку, изјавио је да је за пријем у чланство потребна сагласност чланова Удружења, сагласност ревира (ловног подручја дефинисаног чланом 4. став 1. тачка 15. Закона о дивљачи и ловству објављеном у „Службеном гласнику РС“ број 18/10) и Управног одбора Удружења, па како је ремир ускратио сагласност, тужиочева молба је одбијена. Осим тога, навео је да тужилац заправо указује да му је ускраћено

издавање ловачке дозволе, за чије издавање је овлашћено надлежно министарство, а удружење дозволе само дистрибуира.

Међутим, из одлуке од 29.09.2020. године следи да је тужиоцу ускраћено чланство у Удружењу због вођења судског поступка ради остварења права на накнаду штете настале на његовом аутомобилу дана 02.01.2020. године приликом налетања на дивљу свињу у подручју ревира, а до окончања спора или до повлачења тужбе.

Поднетом тужбом указује се на повреду начела једнаких права и обавеза, односно на неоправдано ускраћивање права тужиоцу на чланство у Удружењу. Када се утврђује постојање повреде и једнакости права нужно је испитати да ли је тужиоцу тражено право на поновно чланство у Удружењу ускраћено због неког његовог личног својства, да ли ускраћивање чланства оправдава циљ предузете мере и да ли постоји сразмера између предузете мере и циља који се њоме остварује.

Према становишту Врховног суда, достављањем одлуке од 29.09.2020. године тужилац је сходно члану 7. став 1. и члану 228. ЗПП учинио вероватним да је, из разлога што тужилац против туженог води имовинскоправни спор, тужени својим актом њему ускратио право на поновни пријем у чланство Удружења. За издавање ловачке дозволе, сходно члану 62. члан 1. Закона о дивљачи и ловству, надлежно је министарство, а не Удружење.

Противно становишту нижестепених судова да је терет доказивања на тужиоцу, чланом 45. став 2. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ број 22/09 са изменама и допунама) прописано је да, уколико тужилац учини вероватним постојање тужениковог акта дискриминације, терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно начела једнаких права и обавеза, сноси тужени.

Имајући у виду цитиране одредбе материјалног права, првостепени суд ће приликом поновног одлучивања ценити да ли се у конкретном случају тужениково одбијање молбе тужиоца одлуком од 29.09.2020. године односи на пријем тужиоца у чланство Удружењу или на издавање дозволе за лов (пошто тужилац у свом исказу наводи да му је 2020. године ускраћена могућност да лови), па ако оцени да се спорни акт односи на чланство у Удружењу, суд ће размотрити да ли је пракса ревира да сагласност ускрати сваком лицу које је са Удружењем у судском спору или је такво његово опредељење дато само у односу на тужиоца, те да ли је побијаном одлуком Управног одбора туженог примењен дискриминаторски критеријум.

У зависности од битних чињеница које испита и утврди сходно члану 229. став 2. у вези са чланом 228. ЗПП и чланом 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, поновно ће одлучити о захтеву тужиоца правилном применом материјалног права и за своју одлуку ће дати јасне и довољне разлоге.

Са изнетих разлога, применом члана 416. тав 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић